

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoR/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	1720201760
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1720201760.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého L. H., narodeného S., zastúpeného procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku, odbor sociálnych vecí, Pezinok, Moyzesova 2, dieťa otca C., narodeného S., a matky B. narodenej S., zastúpenej spoločnosťou advokátska kancelária AKPF s.r.o., Bratislava, Dúbravská cesta 2, IČO: 55032800, v konaní o návrhu na zmenu úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 5P/164/2020, o dovolaní matky maloletého proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 11. apríla 2024 sp. zn. 14CoP/37/2023-1301, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 20. júla 2022 č. k. 5P/164/2020-892, ktorý rozhodol nasledovne:

I. „Maloletý L. H., nar. XX. XX. XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca.

II. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého L. H., nar. XX. XX. XXXX mesačne sumou 200 eur, ktorú sumu je matka povinná zasielať k rukám otca vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Matka je oprávnená stretávať sa s maloletým L. H., nar. XX. XX. XXXX:

každý nepárny týždeň od štvrtka od 15,00 hod. do pondelka do 08,00 hod;

každý párny týždeň v stredu od 15,00 hod. do 19,00 hod;

každý nepárny rok počas vianočných školských prázdnin určených Ministerstvom školstva SR v čase od 08,00 hod prvého dňa takto určených prázdnin do 30. 12. príslušného kalendárneho roka do 18,00 hod;

každý párny rok počas vianočných školských prázdnin určených Ministerstvom školstva SR v čase od 30.12. príslušného roka od 08,00 hod do posledného dňa takto určených prázdnin do 18,00 hod;

každý párny rok počas jarých školských prázdnin určených Ministerstvom školstva SR pre Bratislavský, Trnavský a Nitriansky kraj od pondelka od 08,00 hod týchto prázdnin až do nedele do 18,00 hod, ktorá nasleduje bezprostredne po skončení týchto prázdnin;

každý nepárny kalendárny rok počas veľkonočných školských prázdnin určených Ministerstvom školstva SR v čase od 08,00 hod prvého dňa takto určených prázdnin do 18,00 hod posledného dňa takto určených prázdnin;

každoročne od 15. 07. od 8,00 hod do 31. 07. do 18,00 hod;

každoročne od 15. 08. od 8,00 hod do 31. 08. do 18,00 hod.

Miestom prevzatia a odovzdania maloletého bude škola alebo bydlisko otca maloletého. Otec maloletého je povinný maloletého v stanovenom čase matke odovzdať, maloletého na styk s matkou riadne pripraviť s jeho osobnými vecami a odovzdať matke preukaz zdravotného poistenia a cestovný pas maloletého.

IV. Otec je povinný umožniť maloletému telefonický kontakt s matkou:

každý pondelok a stredu v nepárnom týždni v čase od 18,00 do 18,30 hod.

každý utorok, štvrtok a sobotu v párnom týždni v čase od 18,00 hod. do 18,30 hod.

V. Matka je povinná umožniť maloletému telefonický kontakt s otcom:

- každú sobotu v nepárnom týždni v čase od 18,00 hod. do 18,30 hod.

Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Pezinok, č. k. 42P/8/2019-178 z 09. 10. 2019 v časti výroku II o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti a o výživnom.

Vo zvyšku súd návrh otca a matky zamietla.

Súd vyslovuje, že tento rozsudok je v celom rozsahu vykonateľný doručením.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania."

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou čl. 3, 4, 5, ustanovení § 24 ods. 4, 5, § 25 ods. 2, § 26, § 28 ods. 1, 2, § 62 ods. 1 až 5, § 63 os. 3, § 37 ods. 2, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR").

3. Súd prvej inštancie zistil, že predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Pezinok, sp. zn. 42P/8/2019-178 z 09. októbra 2019 súd schválil dohodu rodičov, podľa ktorej bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že s výnimkou letných školských prázdnin a obdobia od 24. 12. nepretržite do 06. 01. každého kalendárneho roka matka bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého v nepárnom kalendárnom týždni v čase od pondelka od 08,00 hod. nepretržite do štvrtka do 15,00 hod. a od piatka od 08,00 hod. nepretržite do štvrtka v párnom kalendárnom týždni do 15,00 hod. Otec bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého v nepárnom kalendárnom týždni v čase od štvrtka od 15,00 hod. nepretržite do piatka do 08,00 hod. a v párnom kalendárnom týždni v čase od štvrtka od 15,00 hod. nepretržite do pondelka v nepárnom kalendárnom týždni do 08,00 hod. s tým, že miestom prevzatia a odovzdania maloletého je predškolské zariadenie Materská škola G. XX v R., ktoré maloletý navštevuje; v prípade choroby maloletého je miestom prevzatia a odovzdania maloletého miesta bydliska odovzdávajúceho rodiča. Matka bude počas letných školských prázdnin zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého vždy v čase od 01. 07. od 09,00 hod. do 11. 07. do 18,00 hod., od 22. 07. od 18,00 hod. do 01. 08. do 18,00 hod., od 11. 08. od 18,00 hod. do 21. 08. do 18,00 hod., otec bude počas letných školských prázdnin zabezpečovať starostlivosť o maloletého v čase od 11. 07. od 18,00 hod. do 22. 07. do 18,00 hod., od 01. 08. od 18,00 hod. do 11. 08. do 18,00 hod., od 21. 08. od 18,00 hod. do 31. 08. do 18,00 hod., miestom prevzatia a odovzdania maloletého je miesto bydliska odovzdávajúceho rodiča. Obaja rodičia budú spoločne zabezpečovať starostlivosť o maloletého v každom kalendárnom roku v čase od 24. 12. od 10,00 hod. do 25. 12. do 10,00 hod. v rodinnom dome otca vo H. V nepárnom kalendárnom roku bude matka zabezpečovať starostlivosť o maloletého od 25. 12. od 10,00 hod. do 30. 12. do 10,00 hod. a otec bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého od 30. 12. od 10,00 hod. do 06. 01. nasledujúceho kalendárneho roka do 18,00 hod. V párnom kalendárnom roku bude otec zabezpečovať starostlivosť o maloletého od 25. 12. od 10,00 hod. do 30.12. do 10,00 hod. a matka bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého od 30. 12. od 10,00 hod. do 06. 01. nasledujúceho kalendárneho roka do 18,00 hod., miestom prevzatia a odovzdania maloletého je miesto bydliska odovzdávajúceho rodiča. Zároveň súd v rozsudku určil, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok sú oprávnení obaja rodičia a zaviazal otca prispievať na výživu

maloletého L. sumou 450 eur mesačne vždy k 15. dňu v mesiaci k rukám matky.

4. Uznesením z 20. júna 2022 č. k. 12P/65/2022-111 Okresný súd Pezinok rozhodol, že konanie o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému č. k. 5P/164/2020 spája na spoločné konanie s konaním o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému č. k. 12P/65/2022. Spoločné konanie bude vedené pod sp. zn. 5P/164/2020.

5. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané, že najmä matka je nespolupracujúcim rodičom a v celom konaní bolo zreteľné, že matka presadzuje len svoje záujmy, a to aj na úkor maloletého. Matka maloletého sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti s maloletým do R., zmenila mu škôlku a trvalé bydlisko, následne sa odsťahovala do U. E., kedy nebrala ohľad na to, že maloletý mal v R. vo H. vytvorené svoje zázemie, každé rozhodnutie týkajúce sa maloletého s otcom komunikovala buď od začiatku nepriateľsky a autoritatívne. Tieto zásadné rozhodnutia nekomunikovala s otcom vôbec, čím sa opakovane dopúšťala porušenia ustanovenia § 35 Zákona o rodine, kedy otca maloletého vynechávala z dôležitých rozhodnutí o maloletom (presťahovanie, škôlka, škola, očkovanie, opakované psychologické vyšetrenia).

6. K rovnakému názoru sa priklonil aj kolízny opatrovník, ktorý po vykonanom opakovanom šetrení v rodine odporučil súdu zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca, keďže maloletý od odchodu matky zo spoločnej domácnosti v roku 2019 nemal jedno stabilné výchovné prostredie. Po vykonanom dokazovaní mal prvoinštančný súd za to, že maloletý je v citlivom veku, kedy už je unavený z niekoľko rokov trvajúcich hádok svojich rodičov. V septembri 2022 má nastúpiť do základnej školy, čo je pre maloletého v jeho veku veľký životný krok a veľká zmena, a teda je nutné, aby mal maloletý už konečne jeden domov, kde by mal svoje zázemie, svoj osobný priestor a pravidelný fungujúci režim. S poukazom na uvedené skutočnosti zamietol návrh otca na nariadenie rovnocennej striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, keďže mal za to, že nateraz vzhľadom na všetky preukázané skutočnosti, že striedavá starostlivosť nie je v tejto konkrétnej rodine vhodná. Rozhodol o zverení maloletého do výlučnej starostlivosti otca, pričom upravil styk matky s maloletým tak, ako je uvedené vo výroku III. napadnutého rozsudku.

7. Z dôvodu, že súd prvej inštancie zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca, matku zaviazal prispievať na jeho výživu. Otcom navrhované výživné matky v prípade zverenia maloletého do jeho osobnej starostlivosti vo výške 50 eur a povinnosť matky prispievať na tvorbu úspor vo výške 50 eur na 6,5 ročné dieťa považoval prvoinštančný súd za nedostatočné. Mal za preukázané, že otec bol rozsudkom, sp. zn. 42P/8/2019-178 z 09. 10. 2019 zaviazaný povinnosťou prispievať a výživu maloletého sumou vo výške 450 eur, v tom čase mal maloletý 3 roky a aktuálne má maloletý 6,5 roka a nastupuje do 1. ročníka, s čím budú spojené zvýšené výdavky. Ďalej mal za preukázané, že matka dosahuje príjem vo výške cca 1.000 eur mesačne a okrem toho má mesačný príjem z prenájmu domu v A. vo výške 750 eur. Vzhľadom na príjem matky a na to, že matka je toho času z dôvodu svojho rizikového tehotenstva práceneschopná a onedlho nastúpi na materskú dovolenku a tiež vzhľadom na svoje mesačné výdavky, ktoré matka predložila, nepovažoval za potrebné zaviazat' matku povinnosťou prispievať aj na tvorbu úspor maloletého. Záverom uviedol, že vzhľadom k tomu, že maloletý bol v krátkom čase vystavený opakovaným psychologickým vyšetreniam má za to, že ďalšie psychologické vyšetrenie by nebolo v jeho najlepšom záujme a rovnako má súd za to, že znalecké dokazovanie by nebolo hospodárne a návrh matky preto považoval za nadbytočný.

8. Súd prvej inštancie ďalej upravil rozsah telefonického kontaktu rodičov s maloletým v rozhodnutí vo veci samej za účelom eliminácie konfliktných situácií spojených s neumožňovaním telefonátov maloletému s rodičom, v ktorého starostlivosti aktuálne maloletý nie je, súd uviedol, že vzhľadom na to, že za konania bolo preukázané, že často vznikajú situácie, kedy nie je maloletému umožňovaný telefonický kontakt s druhým rodičom, resp. ak aj kontakt je umožnený, tento býva narušovaný, prípadne krátený druhým rodičom, návrh matky je v tejto časti dôvodný.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že

súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ako posúdil argumentáciu účastníkov konania, akými úvahami sa pri posudzovaní veci riadil, a prečo nevykonal matkou navrhované znalecké dokazovanie. Odvolací súd sa zmysle § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku.

10. Uviedol, že súd prvej inštancie stupňa správne ustálil nevhodnosť striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloletého, hoci ju inak považoval za súladnú so záujmami maloletého, keď prihliadal na konfliktnosť vzájomného vzťahu rodičov, nedostatky v ich vzájomnej komunikácii, ale aj vzdialenosť terajších bydlísk a v neposlednom rade, na odmietavý postoj matky k takémuto riešeniu zabezpečovania starostlivosti o spoločné dieťa. Podľa zistenia odvolacieho súdu sa súd prvého stupňa pri rozhodovaní o tom, ktorému z rodičov zveriť maloletého do osobnej starostlivosti, logicky vysporiadal so všetkými relevantnými okolnosťami prípadu a dôvodne sa priklonil na stranu otca tak, ako to navrhoval aj procesný opatrovník. Súd názor maloletého zisťoval priamo, jeho výsluchom v konaní, i nepriamo - prostredníctvom procesného opatrovníka, pričom za dôvodnú nemožno považovať námietku odvolateľky, že súd k tomuto názoru v konečnom dôsledku neprihliadal. Názor maloletého nie je pri rozhodovaní o úprave práv a povinností rodičov k nemu jediným kritériom, súd musí zohľadniť všetky okolnosti prípadu a v súvislosti so stanoviskom maloletého aj jeho vek (v danom prípade v čase rozhodovania súdu prvého stupňa 6 rokov), fyzickú a psychickú vyspelosť a schopnosť objektívne chápať svoj vlastný záujem, prípadné ovplyvnenie postojmi inej osoby a pod.. Z vyjadrení maloletého pritom nevyplyvala preferencia matky tak, ako to ona interpretovala. Konštatoval, že súd prvého stupňa dostatočne podrobne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo uprednostnil osobnú starostlivosť otca prinášajúcu stálosť výchovného prostredia maloletého a možnosť navštevovania základnej školy v doterajšom bydlisku dieťaťa, ako aj spôsob posudzovania doterajšieho konania matky.

11. Odvolací súd ďalej uviedol, že nemal dôvod nestotožniť sa s rozhodnutím o výške vyživovacej povinnosti matky a argumentáciou súdu prvej inštancie, obsiahnutou v príslušnej časti odôvodnenia rozsudku. Súd prvého stupňa pre rozhodovanie o výživnom mal dostatok podkladov a zohľadnil všetky kritériá vyplývajúce z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pričom v zmysle § 217 ods. 1 CSP rozhodným pre neho bol stav v čase vyhlásenia rozsudku.

12. Odvolací súd ďalej konštatoval, že z obsahu spisového materiálu nezistil žiadne obmedzenia matky v jej možnosti zaujať stanovisko ku ktorejkoľvek podstatnej okolnosti prejednávanej veci. Naposledy dostatočný časový priestor súdom prvého stupňa dostala na pojednávaní konanom dňa 07. júla 2022, kedy podľa nenamietaného obsahu zápisnice záverom svojho vyjadrenia uviedla, že iné k veci nemá čo dodať, pričom priestor dostal aj právny zástupca matky, ktorý v rámci svojej záverečnej reči porušenie procesných práv svojej klientky nenamietal. Výhrady v konaní neboli vznesené ani voči nedoručeniu podania otca z 08. apríla 2022 obsahujúceho jeho návrh na zverenie maloletého do osobnej starostlivosti, (odvolací súd v obsahu spisového materiálu záznam o doručení tejto písomnosti matke nezistil), hoci o jeho existencii matka nepochybne mala vedomosť už z uznesenia 12P/65/22-111 z 20. júla 2022, ktorým súd prvého stupňa spojil konanie vedené o jej návrhu vedené pod č. k. 5P/164/2020 práve s konaním o tomto návrhu otca vedenom pod č. k. 12P/65/22. Odhliadnuc už od možnosti matky s návrhom otca sa oboznámiť nahliadnutím do spisového materiálu či elektronického spisu, je zrejmé, že k takémuto návrhu otca v konaní zaujala stanovisko, tento bol na pojednávaní dňa 07. júla 2022 prezentovaný právnym zástupcom otca a aj oboznámený súdom po otvorení pojednávania, ako to vyplýva z obsahu zápisnice o pojednávaní, voči ktorému účastníkmi neboli vznesené námietky.

13. Odvolací súd nezistil porušenie procesných práv matky maloletého s intenzitou na správnosť rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd nezistil intenzitu porušenia ani v súvislosti s nevykonaním šetrenia v domácnosti matky za prítomnosti maloletého tak, ako tomu bolo v prípade šetrenia v domácnosti otca. Šetrenie v domácnosti matky bolo úkonom procesného opatrovníka, resp. ním dožiadaného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, nie úkonom súdu, pričom podmienkou jeho zákonnosti podľa žiadneho právneho predpisu nie je účasť maloletého, o úpravu práv a povinností, ku

ktorému sa vedie dané súdne konanie. Skutočnosť, že maloletý nebol na úkone opatrovníka prítomný, je z predloženého záznamu zrejmé a matku v jej procesných právach či v spôsobe nahliadania na ňu súdom žiadnym spôsobom neznevýhodňuje. Námitku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorá by mohla spočívať iba v takom postupe, kedy by súd pri prejednaní a rozhodovaní veci aplikoval na vec sa nevzťahujúci právny predpis alebo by síce použil správny právny predpis, ale tento by nesprávne interpretoval, odvolateľka nekonkretizovala, neuviedla, ktorý na vec sa nevzťahujúci právny predpis súd prvého stupňa pri rozhodovaní použil, prípadne, ktorý právny predpis, a prečo podľa jej názoru nesprávne interpretoval. Odvolací súd sám takéto pochybenie súdu prvého stupňa nezistil. Ďalšie odvolacie argumenty matky nepovažoval za zásadné pre rozhodnutie vo veci, preto sa nimi osobitne nevysporiadaval s odkazom na právny názor vyplývajúci z už ustálenej judikatúry.

14. Proti tomuto rozsudku podala matka maloletého včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP s tým, že súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil ako strane, aby uskutočňovala je patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Namietala, že dňa 29. júna 2022 súd vykonal výsluch maloletého, avšak v rozpore s § 98 ods. 1 CSP s nevyhotovil zvukový záznam. Z tohto dôvodu dovolateľka nemohla s ním oboznámiť. Túto situáciu oznámila súdu prvej inštancie, avšak ten sa s jej výhradou vôbec nezaoberal a svoje konanie nijakým spôsobom neodôvodnil. Požadovala vykonať opakované šetrenie v jej domácnosti, ale za prítomnosti maloletého .

16. Matka ďalej tvrdila, že v rámci jej porušenia práva na spravodlivý súdny proces došlo k vadám v procese dokazovania, a to najmä nevykonaním opätovného šetrenia kolíznym opatrovníkom za prítomnosti maloletého. Súd prvej inštancie vykonal výsluch maloletého prostredníctvom kolízneho opatrovníka iba v domácnosti otca, pričom v domácnosti matky výsluch maloletého vykonaný nebol. Dňa 03. júna 2022 bolo vykonané šetrenie v domácnosti matky, avšak bez prítomnosti maloletého a jeho vypočutia, ktoré vykonal poverený pracovník Úradu práce sociálnych vecí a rodiny U. D.. G. R.. Následne dňa 09. júna 2022 kolízna opatrovníčka zaslala matke a otcovi maloletého e-mail, v ktorom otca upozornila na vykonanie šetrenia v jeho domácnosti a zároveň otca požiadala, aby zabezpečil prítomnosť maloletého vo svojej domácnosti v čase šetrenia. So vzniknutou situáciou dňa 13. júna 2022 oboznámila matka D.. G. R. a navrhla opätovné šetrenie v jej domácnosti tentoraz aj za prítomnosti maloletého.

17. Matka namietala, že šetrenie v jednotlivých domácnostiach rodičov nebolo vykonané za rovnakých podmienok a došlo k diskriminácii matky v porovnaní s otcom, čo súd prvej inštancie neodôvodnil. Uvedené je dôležité osobitne v danom prípade, kde sú vzťahy medzi rodičmi obzvlášť nie dobré a zároveň súd rozhodoval o tak závažnej veci, akou zverenie maloletého do výlučnej starostlivosti iba jednému z rodičov nepochybne je.

18. Uviedla, že z aktuálnej judikatúry dovolacieho súdu vyplýva, že dovolací súd skúma procesný postup súdu a jeho súlad s právom na spravodlivý proces aj v kontexte dodržiavania pravidiel v procese dokazovania. Jeho judikatúra sa formuje prevažne v otázke preskúmania nevykonania dôkazu (napr. NS SR sp. zn. 4Cdo/100/2018, 5Cdo/122/2019, 5Cdo/202/2018, 7Cdo/205/2019). Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Navrhovala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 14CoP/37/2023 z 11. apríla 2024 a súčasne aj rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 5P/164/2020 z 20. júla 2022 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

19. Procesný opatrovník - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku vo svojom vyjadrení z 2. augusta 2024 uviedol, že sa pridŕžiava doterajších vyjadrení, ktoré sú založené v spisovej dokumentácii.

20. Otec maloletého vo vyjadrení z 19. augusta 2024 považoval dovolanie za neprípustné. Argumenty

matky prezentované v odvolaní nie sú podľa neho z hľadiska ich obsahu dostatočné na to, aby vyvrátili výsledky doterajšieho dokazovania na súde. Podľa neho nedošlo k naplneniu uvádzaného dovolacieho dôvodu. Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za zákonné a vecne správne.

21. Pokiaľ dovolateľka poukazuje na vady záznamu o výsluchu maloletého tak zo spisu je zrejmé, že Okresný súd Pezinok po vykonaní výsluchu maloletého, bezprostredne po jeho realizácii, oboznámil obidve strany s jeho obsahom po začatí pojednávania, v dôsledku čoho obidve strany boli uzročené s týmto dôkazom rovnako a naraz, aj s možnosťou sa k nemu vyjadriť, čím tak obojstranne bolo dodržané rovné postavenie obidvoch strán konania. Ani jedna zo strán preto nebola ukrátená na svojich právach vo svoj neprospech a naopak nedošlo ani ku zvýhodneniu jednej zo strán na úkor protistrany.

22. Obdobne bol oboznámený aj obsah návrhu otca na zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca, čím bola dodržaná požiadavka rovnosti obidvoch strán. Dovolateľka bola o tejto skutočnosti samostatne vyrozumená dorúčením písomného uznesenia o spojení konania o návrhu otca do konania o návrhu matky. Záverom navrhol, aby najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, alternatívne zamietol podľa § 448 CSP.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že matka dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolanie odmietol podľa § 447, písm. c) CSP. Dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP stručne uvádza dôvod svojho rozhodnutia.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

24. Podľa § 420 písm. f) zákona č. 16/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Dovolateľka v dovolacom konaní uplatnila dôvody, ktoré boli obsahovo zhodné s odvolacími dôvodmi.

26. Dovolací súd taktiež upriamuje pozornosť na fakt, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie ďalšie odvolanie. Dovolací súd nie je tretou inštanciou, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd rovnako pripomína, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodení skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.), a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

27. Dovolateľkou tvrdené procesné vady smerovali najmä proti časti konania a výroku rozsudku v ktorom bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca s tým, že žiadala zopakovanie úkonov za prítomnosti maloletého.

28. Dovolací súd zo zápisnice pojednávania pred súdom prvej inštancie dňa 07. júla 2022 zistil, že kolízny

opatrovník uviedol, že: „Minimálne za posledného pol roka bol chlapec 3-krát vypočúvaný, 2-krát naším oddelením, raz súdom. Tak isto tam bol vypracovaný ZP pani W. a to nám nepríde v najlepšom záujme dieťaťa, aby bol mal, opakovane tomu vystavovaný. To ste sama videli, že pri poslednom pohovore, ktorý sme realizovali bol z toho maloletý unavený. Tiež si nemyslím, že je v záujme mal. vykonávať znalecké dokazovanie“. Ďalej na tomto pojednávaní, kolízny opatrovník uviedol: „....Aj keď sme my naposledy robili pohovor s ním jeho odpovede, jeho odpovede neznejú prirodzene ako to býva u detí. On má strach povedať čo skutočne on chce. Keď som sa ho opýtala čo si skutočne praje bez ohľadu na vás dvoch tak povedal, a bolo to naozaj úprimné, aby mohla fungovať rodina opäť. Sám sa stále sťažuje na to cestovanie, jeho to unavuje. On je dieťa, mal by mať svoj detský svet. Nežije si detský život, on rozoberá vaše záležitosti, a to nie je v poriadku pre dieťa. Vzhľadom na aktuálnu situáciu, že by mal. mal nastúpiť na povinnú školskú dochádzku navrhujeme zveriť mal. do OS otca, avšak čo sa týka výšky výživného, ktorú otec navrhol nám príde nízka a tu by sme navrhli sumu 200 euro bez tvorby úspor“.

29. Podľa § 38 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok („CMP“) názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

30. Dovolací súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že pokiaľ matka sa domáhala opätovného šetrenia v jej domácnosti za prítomnosti maloletého, tak vzhľadom na zistenia kolízneho opatrovníka ďalšie dokazovanie nie je v záujme maloletého. Je potrebné brať na zreteľ, že v danom prípade je rozhodujúci najlepší záujem maloletého. Dokazovanie súdom prvej inštancie bolo dostatočne vykonané.

31. Pokiaľ ide o matkou označenú judikatúru uznesenie sp. zn. 4Cdo/100/2018 zo 16. mája 2019, dovolací súd konštatuje že išlo o uznesenie v sporovom konaní. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata sumy 39.832,70 eura s príslušenstvom titulom náhrady mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v súvislosti s poškodením zdravia, ku ktorému došlo pri dopravnej nehode spôsobenej motorovým vozidlom. Procesný postup súdov nižších inštancií, ktorým odmietli vykonať žalobcom navrhovaný dôkaz - kontrolné znalecké dokazovanie, mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu veci z hľadiska tvrdení žalobcu. Toto uznesenie netvorí prejudikáciu pre konanie vo veci starostlivosti o maloletých, ktoré sa spravuje Civilným nesporným poriadkom. Zrušujúce uznesenie sp. zn. 5Cdo/122/2019 z 31. marca 2021 bolo vydané v konaní o určenie vlastníckeho práva a týkalo sa znaleckého dokazovania, uznesenie sp. zn. 5Cdo/202/2018 z 29. októbra 2019 sa týkalo zrušenie a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, išlo o vypracovanie nového geometrického plánu, mohlo mať vplyv na posúdenie skutkového stavu veci z hľadiska tvrdení dovolateľa a uznesenie sp. zn. 7Cdo/205/2019 z 28. októbra 2020 sa týkalo sporu o ochranu osobnosti. Dovolací súd konštatuje, že ide o judikatúru, ktorá sa týka sporového konania a dokazovania v sporovom konaní, keď dokazovanie je vykonávané v záujme sporových strán.

32. Podľa § 67 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok („CMP“) na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

33. Námieta matka maloletého o nedoručení podania otca z 08. apríla 2022 nie je dôvodná Matka bola o predmetnom podaní informovaná a prípadne mala možnosť si podanie vyžiadať alebo získať prostredníctvom elektronického súdneho spisu, nič to nemení na zákonnej povinnosti súdu doručovať protistrane podania, aby sa s nimi oboznámila. V danom prípade je nevyhnutné prihliadnuť na skutočnosť, že dokazovanie sa vo veciach starostlivosti o maloletých nevykonáva v záujme rodičov, ale v záujme maloletého dieťaťa. Dovolací súd nezistil intenzitu porušenia procesných predpisov, ktorou by došlo k porušeniu práva matky a spravodlivý proces.

34. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.